

Ismassor hotar stugor

HYNGELSBÖLE (VK)

Träbron över Lögdeälven i höjd med Hyngelsböle hotas av en 300 meter lång ispropp sedan i går kväll. De senaste dagarnas värme har fått vattenståndet i älven att stiga så hastigt att isen stryker undersidan av bron.

Samtidigt hotas även de två sommarstugor som ligger strax ovan västra brofästet. Trots att närmare 80 kg dynamit laddades under isen vid fyra olika tillfällen stod ismassorna emot sprängningsförsöken.

Det är den första egentliga vårflo- den av större format som nu börjar märkas av. De senaste dagarnas varma väder har fått snön uppströms i älvdalen att smälta i allt hastigare takt. Sedan natten mot tisdagen har isen från bron och cirka fem km uppströms brutits upp av vattenmassorna och sköljts med till dess de bromsades upp av de kraftiga älvrökarna i höjd med hyngelsbölebron.

Under tisdagen steg vattennivån så mycket att ismassorna hotade att proppa igen älven mot bron vilket omedelbart skulle ha fått till följd att de två närliggande sommarstugor uppströms bron blivit kringflutna.

• Dynamit mot isen

Vid 19-tiden i går kväll beslöt därför räddningstjänsten att försöka spränga sönder de ismassor som fastnat nedströms bron för att minska på trycket.

– Vi laddade med omkring 30-35 kg dynamit i första omgången fördelat på tre punkter men det var helt verkningslöst, konstaterar Eilas Karlsson, räddningschef i Nordmaling.

– Ismassorna rörde sig inte det minsta.

Ytterligare ett försök gjordes strax därefter men lika resultatlöst. Inte förrän efter den fjärde sprängningen och efter att ha skjutit närmare 80 kg dynamit lyckades manskapet få isen i gungning. Något av massan började också röra på sig men bara så mycket att den is som låg uppströms bron försköts till i höjd med densamma. Där blev det återigen tvärstopp.

Räddningstjänsten tvingades därefter avbryta försöken på grund av mörkrets inbrott. I dag på morgonen kommer nya försök att göras för att få isproppen att släppa.

– Vi vet att det är problem just här, säger Eilas Karlsson. Anledningen är en stor sandbank som bromsar upp isflaken.

• 1989 senast

Lögde älv samt även närliggande Öre älv brukar vara utsatta för häftiga vårfloder när snösmältningen plötsligt kommer i gång. De senaste snöfattiga vintrarna har förskottat älvdalarna från problem och senaste gången var 1989 när problem uppstod på bland annat samma ställe.

– Vi får se hur det går i år. Den is som samlats kommer från en sträcka uppströms på cirka 4-5 km. Släpper det även ovanför detta innan den här proppen försvinner kommer det att uppstå verkligt stora problem, siade en av ortsborna, Ingemar Adolfsson.

Rune Gustavsson, Olofsfors, som äger de hotade sommarstugorna var naturligtvis på plats och spandade oroligt på vatten- och ismassorna som nära nog strök husvägarna.

– Lyckas dom inte spränga isproppen blir det bekymmer, konstaterade han med bibehållet lugn.

OWE FREDRIKSSON

• Martin Malmsten laddade sammanlagt närmare 80 kg dynamit under isen utan att det fick önskat resultat. I dag på morgonen återupptas försöket att få proppen att släppa.

• Rune Gustavsson behöll sitt lugn trots att älven steg så högt att isen hotade hans två stugor. Förhoppningsvis lyckas räddningstjänsten under dagen få isproppen att släppa.

Varning för vårfloden

NORDMALING (VK)

– Räkna med en kraftig vårfloed under slutet av veckan. Det kommer att bli fortsatt varmt, 10-15 grader, torsdag-fredag samt under helgen även om vi under onsdag inte kommer att få mer än kanske 5-6.

Det säger meteorolog Kjell Bäckvall vid SMHI i Sundsvall till VK.

– Det finns fortfarande stora mängder snö i inlandet och framför allt i fjälltrakterna. På många håll är det sammanhängande 1-1,5 m snö i de västra fjällen medan det i de östra delarna, mot inlandet, finns omkring 2-5 decimeter.

Prognosen för i dag onsdag är en dagstemperatur på 5-6 grader i inlandet och fjälltrakterna. Under torsdagen blir det återigen varmare och resten av veckan förväntas dagstemperaturerna uppgå till minst 10 grader, på sina håll upp till 15.

– Det kommer att sätta fart på snösmältningen, helt klart, tror Kjell Bäckvall vid SMHI.

OWE FREDRIKSSON

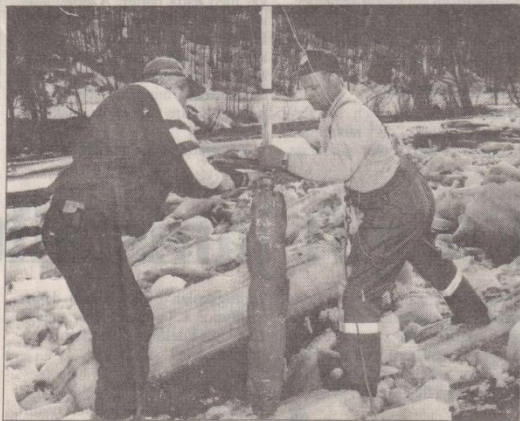

• Dynamitexplosionerna i isen var i det närmaste resultatlösa trots att närmare 80 kg förbrukades.

● Två sommarstugor samt bron över Lögde älv vid Hyngelsböle hotas sedan en stor ispropp dämt upp älven. Fyra sprängningar och 80 kg dynamit räckte inte för att Stig Hägglund och Martin Malmsten skulle lyckas få den att släppa sitt grepp.

FOTO: OWE FREDRIKSSON

80 kilo dynamit mot ismassorna!

- En 300 meter lång ispropp har täppt till Lögdeälven i höjd med Hyngelsbölebron. Trots intensivt sprängningsarbete sent i går kväll har räddningstjänsten inte lyckats få isen att släppa.
- Förutom bron är även två sommarstugor ett 50-tal meter uppströms hotade av översvämning.
- – Vi sköt uppemot 80 kg dynamit vid fyra olika tillfällen men fick knappt isen att röra sig, kommenterar Eilas Karlsson, räddningschef i Nordmaling.
- SMHI varnar för en kraftig vårflood i slutet av veckan som en följd av att det varma vädret, 10–15 grader i länet, kommer att bestå under perioden torsdag–söndag.

DEL 1 SIDAN 4

Översiktsplanen i Nordmaling

"Allmänhetens synpunkter har nonchalerats"

NORDMALING (VK)
- Ledningsgruppen har nonchalerat synpunkterna från allmänheten och tagit alltför lätt på de olika remissyttranden som gäller översiktsplanen för kommunen.

Den salvan kommer från Berth Hägglund, folkpartiet liberalernas starke man, i Nordmaling. Genom att ifrågasätta hanteringen har han nu fått i gång en diskussion som innebär att ärendet inte kommer att tas upp i kommunstyrelsen vid nästa sammanträde.

- Översiktsplanen är mycket viktig för kommunens invånare, men trots det har ledningsgruppen inte tillräckligt ändrat förslaget i enlighet med de synpunkter som kommit in, menar Berth Hägglund som framför allt engagerat sig i de frågor som rör rennäringens utbredning vintertid i kommunen.

Berth Hägglund är en av de tre ledamöterna i kommunstyrelsens planeringsutskott och ifrågasatte redan vid sammanträdet varför inte alla remissyttranden skickats ut till ledamöterna för att de i tid skulle kunna ta del av synpunkterna.

• "Jag häpnade"

- Svaret jag fick var att "det skulle bli så mycket kopierande" för det var så många som yttrat sig! Jag riktigt häpnade när jag

• Berth Hägglund anser att ledningsgruppen har nonchalerat allmänheten.

hörde det, säger Berth Hägglund.

- Det intryck jag fått är att kommunens handläggare i mångt och mycket accepterat länsstyrelsens skrivning utan att ta hänsyn till avvikande uppfattningar från kommunbor. Det tycks helt enkelt ha varit för omfattande att göra ett eget förslag, betonar han.

Under den gångna veckan sammanträdde den borgerliga gruppen och mötet har fått effekter som bland annat innebär att översiktsplanen inte kommer att tas upp. Enligt uppgift ska den diskuteras ytterligare.

- Ett välkommet besked. Genom remissyttrandena har minst 25 procent av kommunbefolkningen yttrat sig och det måste beaktas, menar en nöjd Berth Hägglund.

OWE FREDRIKSSON

Broar blir byggnadsminnen?

NORDMALING: Riksantikvarieämbetet anser att både landsvägsbron och gamla järnvägsbron över Öre älv vid Tallberg är av kulturhistoriskt värde. Så värdefulla att de bör komma i fråga för byggnadsminnesförklaringar.

Det skriver riksantikvarieämbetet som svar på länsantikvarie Karin Eriksson tidigare begäran.

Ämbetet kommer att aktualisera byggnadsminnesförklaringen av de två broarna i sina kommande förhandlingar om kulturhistoriskt värdefulla byggnader i SJ:s förvaltning.

Fönsterdarr i Nordmaling

NORDMALING: Några kraftiga ljudbangar samt skallrande fönsterrutor kom att oroa ett flertal nordmalingsbor under torsdagen. Flera hörde av sig till VK.

- Vi har inte kunnat registrera att det skett någon jordbävning i området, däremot kan vid den här tiden förekomma att "frostsprickor" uppstår i berggrunden, säger man i en kommentar från seismologiska institutet i Uppsala.

Andra tips till orsak sägs vara överflygningar av jetflygplan lågt över havet som skapat ljudknallar som fortplantat sig upp på fastlandet.

Storvinst till Nordmaling

NORDMALING: 100 000 kronor gick till Nordmaling i Miljonkontots saldotteri på lott nummer 7241323281. Vinsten på 10 000 kronor gick till Kåge, Kristineberg, Bygd-siljum, Bjurholm, Jörn och Skellefteå.

Kustfiskare får 200 000 kr

NORDMALING: Västerbottens Kustfiskareförbund beviljas 200 000 kronor i fortsatt stöd till länets strömmingsfiske. Samtidigt vill länsstyrelsen se över såväl utbetalningsrutiner som framtida stödnivåer.

Länsstyrelsen beslutade sommaren 1989 att bevilja Västerbottens Kustfiskareförbund 200 000 kronor i bidrag för att under ett år utgöra prisstöd till strömmingsfiske. Sommaren 1991 beviljades ytterligare 200 000 kronor till fortsatt prisstödsverksamhet. Hjälpens ansågs mycket värdefull och angelägen.

Vid nya framställningar om anslag har länsstyrelsen beviljat 200 000 kronor till Kustfiskareförbundet för fortsatt lokalt prisstöd till strömmingsfiske.

Vill införa licensjakt på kronhjort

NORDMALING (VK)

Järnäs jaktklubb och Bredviks jaktvårdsklubb vill återinföra licensjakt på kronhjort. Detta på grund av att de anser att för många kronhjortar fälls under första årets allmänna jakttid.

Första jaktåret var första året som jakt på kronhjort i Västerbotten pågick under allmän jakttid. Avskjutningarna ländes fria utan tidigare begäran om licensstämning. Under det första "fria året" finner jägarna i Bredvik och Järnäs att det i Nordmalings kommun fällts cirka 25 kronhjortar.

Detta anser jägarna är på tok för många, varför de skriver till länsstyrelsen och kräver en återgång till licensjakt på kronhjort. Detta för att främja en livskraftig stam.

I Järnäs jaktklubb och Bredviks jaktvårdsklubb fälldes sex av de 25 skjutna kronhjortarna.

Nytt aktivitetshus i Nordmaling

NORDMALING(VK)

På tisdagen slogs portarna upp för ett allaktivitetshus för arbetslösa och långtids-sjukskrivna i Nordmaling.

— Huset har fått namnet 7:an, säger Jörgen Näström, en av initiativtagarna entusiastiskt som anser att nummret är ett turnummer.

I veckan förvandlades före detta förskolan och daghemmet Rödhäcken på Rödviiken till aktivitetshus för främst arbetslösa.

— Det går nästan 400 arbetslösa i kommunen och med aktivitetshuset får vi en social träffpunkt, säger Jörgen Näström och är mycket nöjd med lokalen som kommer att fungera som samlingspunkt och undervisningslokal.

• Många i samarbete

Idén med aktivitetshuset för arbetslösa kommer främst från en liknande lokal "Kicken" i Skellefteå. I 7:an är det kommunen som står för lokalen. Andra som är med i samarbetsprojektet är arbetsförmedlingen, försäkringskassan, LO-sektionen, TCO, SAF samt studieförbunden ABF och Vuxenskolan.

Husets bemanning är tre personer. Förutom föreståndaren Jörgen Näström är det Bengt Lindgren och Christina Sjödin. Alla tre har fått en så kallad ala-plats (arbetslivsutveckling) fram till årsskiftet.

När VK träffade de tre anställda var de fyllda av en mängd idéer på kommande aktiviteter. Förutom den enkla caféverksamheten är det meningen att två separata rum skall nyttjas för undervisning. Här är både ABF och Vuxenskolan inbokade. I en av rummen står redan åtta undervisningsdatorer och en

• På tisdagen öppnades portarna till aktivitetshuset 7:an på Rödviiken i Nordmaling. Här är det personalstyrkan fr v Bengt Lindgren, Jörgen Näström och Christina Sjödin som ordnar inför öppnandet.

FOTO: ANDERS WIKMAN

datakurs är inbokad att starta till veckan.

— Vi har också valt att behålla en del lekutrustning här för att där

igenom ge arbetslösa föräldrar möjlighet att ta med sig barnen hit under den tid som de ingår i en kurs, fortsätter Näslund och funde-

rar på kommande matlagningskurser, bakning och andra aktiviteter.

ANDERS WIKMAN

Svårt skadad i bilolycka

Satt fastklämd i fyra timmar

KLÖSE (VK)

En 28-årig nordmalingsbo skadades allvarligt vid en trafikolycka tidigt på måndagsmorgonen vid Klöse, ca 1,5 mil från Nordmaling.

Olyckan tros ha inträffat strax före kl 04.00 på morgonen men inte förrän nära fyra timmar senare uppmärksammades vad som hänt.

Mannen vårdas på intensivvårdsavdelningen vid universitetssjukhuset. Hans skador betecknas som allvarliga, bland annat har han ådragit sig svåra benbrott samt förlorat blod under de timmar han satt fastklämd i bilen. Han var då också kraftigt nedkyld.

Vid olyckstillfället färdades

mannen ensam i bilen. Enligt polisens undersökningar har han varit på väg i riktning från Nordmaling och i en högerkurva tappat kontrollen över sitt fordon. Bilen har sladdat över på den vänstra vägbanan och vid kontakt med plogkanten har fordonet slagit över på vänster sida och därefter glidit så i ett drygt 100-tal meter. Efter en kraftig kollision med ett vägräcke slungades fordonet åter upp på vägbanan. Bilens skador blev så omfattande att foraren klämdes fast.

Bilens klocka hade stannat på en tid strax före klockan 04.00 och med den uppgiften som grund befaras mannen ha suttit fastklämd i närmare fyra timmar, blödande och med avslagna ben, innan hans belägenhet uppmärksammades av en förbipasserande. OWE FREDRIKSSON

Fäder och söner slogs

NORDMALING: Ett par grabbars bråk utanför affären har nu resulterat i tre polisanmälningar för misshandel.

Det två pojkarna, 16 och 14 år gamla, slogs utanför en affär i Nordmaling på fredagseftermiddagen. Vål hemma blev den enes fader upprörd och sökte upp den andre fadern. Handgemäng uppstod.

Ingen av de inblandade blev allvarligt skadad, det rör sig om blåögon och spruckna läppar som mest. Båda pojkarna har nu gjort en polisanmälan, liksom den ene fadern.

Ericsson gav bäst utdelning

NORDMALING (VK)
Många elever i årskurs 9 vid Centralskolan i Nordmaling gjorde stora klipp vid årets aktiespartävling.

Den interna tävlingen har pågått i sex månader och insatsen var 30 000 kronor. Efter en trog början tog spekuleringen fart efter julpehållet. Den som gjorde skolans bästa aktieval var Jörgen Ottosson i klass 9D. Han satsade nästan hela sitt kapital på Ericsson och för-

vandlade värdet av sitt aktieinnehav från 30 000 kronor till 74 000 kronor. En vinst på 44 000 kronor på ett halvår!

Fick han något av bingo genom att satsa på ett enda bolag så var det andra elever som valt att fördela vinsterna på flera olika bolag. Handelsbanken, S-E-banken och Volvo var andra lysande aktieaffärer under den tid tävlingen pågick. De två bästa eleverna i varje klass fick vardera 100 kronor att satsa i någon aktiesparfond.

• Eleverna som gjorde de bästa aktieaffärerna i Centralskolan. Längst längst fram fr v Johan Gustafsson, Peter Backlund, Lisa Söderstedt, Sven-Erik Åström. Bakom fr v Jörgen Ottosson, Gösta Norberg, bankman, Hanna Hägglund, Malin Ahlgren.

Nytt sätt att locka till utbildning

äbörare och skolinstitutioner. Viktigt att komma ihåg är att ansökningsstiden går ut redan den 2 maj.
ANDERS WIKMAN

NORDMALING (VK)
I Pingstkyrkan Nordmaling hölls härnäst höstens information om höstens högskolestudier i Umeå, Örn-sköldsvik och Härnösand. Ett 30-tal intresserade hade kommit till informationen som är ett nytt sätt att locka till vidareutbildning.

— Jag är mycket nöjd med intresset för högskolestudierna, säger Rolf Holmgren, initiativtagare till sammankomsten.

Från varje studieort redovisade studielidarna nymodigheterna och höstens möjligheter till högskolestudier.

— I Nordmaling finns närmare 250 arbetslösa personer med gymnasiekompetens och därmed möjlighet till vidareutbildning, säger Rolf Holmgren, representant från Nordmalings kommun. Flera kon-

Korsningar ändras i Nordmaling

NORDMALING (VK)
Vägvärdet planerar tre planfria korsningar längs E4 inom Nordmalings kommun. Det gäller korsningarna vid Rodviken, Levar samt Häknäs. Samtidigt diskuteras att andra korsningen vid Statölmacken till att endast bli en överfart utan anslutningar till E4.

Den redovisningen har Nordmalings kommun fått med anledning av en begäran att Rodviksvägen ska övergå till så kallat allmänt underhåll, det vill säga i Vägvärdets regi.

Ett gammalt krav från Vägvärdet som aktualiserades i sammanhanget är då att kommunen ska övergå till kommunens underhållsansvar i likhet med andra gator i samhället. Kommunen har också begärt att vägen ska färdigställas och ansvara för den gång- och cykelbana som löper längs Rodviksvägen.

Enligt uppgift kan arbetet med planfria korsningar bli inom en relativt nära framtid.

OWE FREDRIKSSON

• – Sätter vi ut två till tre miljoner lax- och öringyngel i Öreälven kommer älven att bli ett fiskeparadis, säger Bo Sundquist, ordförande i öreälvens fiskevårdsområde.

FOTO: ANDERS WIKMAN

Vill starta avelsprojekt

93-04-27

”Öreälven kan bli ett fiskeparadis”

TORRBÖLE(VK)
Öreälvens fiskevårdsområde vill starta ett avelsprojekt som innebär att man årligen kommer att sätta ut mellan två och tre miljoner lax- och öringyngel. En vandringsled längst hela älven skulle sedan göra älven till en av landets största fiskeparadis.

– Enligt vårt förslag krävs finansiering på cirka 800 000 kronor under en sjuårsperiod, sade Bo Sundquist, ordförande i fiskevårdsområdet när han presenterade förslaget. Helt utbyggt skulle projektet leda till att man åren 1999 och 2000 sätter ut mellan två och tre miljoner fiskyngel.

– Min förhoppning är att vi när ändå högre siffror, fortsatte Sundquist och är mycket optimistisk kring framtida lax- och öringfiske i Öreälven.

• Stort intresse

När representanter från Öreälvens byar i Bjurholm och Nordmaling häromkvällen samlades i Torrböle för att diskutera öreälvsdalgångens framtid kom cirka 45 in-

tresserade. Såväl kommunalrådet i Bjurholm, Christer Johansson, som Sture Lindgren från Nordmaling deltog och analyserade kommunernas ekonomiska möjligheter att hjälpa till. I inledningen redogjorde professor Mats Jansson, Umeå universitet, för de forskningsresultat som kommit fram sedan forskarna på allvar började intressera sig för älven.

– Öreälven är i många hänseenden en mycket unik älv, menade han och belyste den så kallade skogsälvens egenskaper. Förutom att den är en av Europas mest slingrande älvar (meanderbildande) har den bra pH-värde.

• Blivande fiskeparadis

Sedan representanter från varje by speglat fördelarna med just sin by och förslag till utveckling inom såväl jakt som fiske kom kvällens stora överraskning. Det var ordföranden i Öreälvens fiskevårdsområde, Bo Sundquist, som presenterade ett stort fiskavelsprojekt i älven.

– Får vi fram 800 000 kronor under en sjuårsperiod kan vi före år 2000 släppa ut mellan två och tre

miljoner lax- och öringyngel, sade han och väjade till de båda kommunerna om ekonomisk hjälp. För att finansiera avelsatsningen räknar fiskevårdsområdet med hjälp från såväl kommuner som universitet, fiskenämnden, utvecklingsfonden, fiskevårdsområdet, Kempefonden och andra stiftelser. Kontakter är redan tagna för att iordningställa ett flertal avelsdammar efter den 22 mil långa älven.

– De yngel som kläcktes 1992 och de som kommer att kläckas 1993 och 1994 får bli stomme för den kommande avelsfisken, fortsatte Sundquist när han beskrev planerna fram till 2000. En viktig aspekt i projektet är den befintliga avelsanläggningen i Häknäs samt den i vinter ombyggda laxtrappan i Laxforsen, Torrböle.

Andra förslag som kom fram under kvällen var att iordningställa en vandringsled längs älven. Ett förslag som tidigare aktualiserats.

– Skulle endast cirka två procent av de utsatta fiskynglen överleva och vandra upp efter älven blir det ändå cirka 40 000 fiskar, avslutade Bo Sundquist.

ANDERS WIKMAN

Markägare stämmer samebyar

NORDMALING (VK)
Ett 100-tal markägare i Nordmaling arbetar på en stämmingsansökan för de samebyar som har sina renar i kommunen.

— Vi vill syna samebyarnas påstående om "urminneshävd", kommenterar Allan Nordell, Brattsbacka, som menar att ord kommer att stå mot ord om hur länge rendriften egentligen pågått.

Markägarna i Nordmaling är i år liksom tidigare vintrar upprörda över de ofta stora renflockar som biltransporterats från fjälltrakterna till kommunen och även de strörenar som därefter blivit kvar efter återtransporterna.

Under det senaste året har livliga diskussioner lett fram till att

en LRF-jurist anlitats för att hjälpa markägarna få stopp på detta.

Bland annat har en cirkulärskrivelse tryckts upp. Den ska enligt planerna undertecknas av varje intresserad markägare och skickas till kommunen som ett yttrande angående den nya övervakningsplanen.

I skrivelsen hänvisas till att enligt rennäringslagen får renskötsel bedrivas endast inom sådana trakter där det ägt rum "av ålder". Samtidigt påstås också att någon sådan renskötselrätt inte existerar på markägarens skiften.

— Före 1985-86 hade vi inga renar i våra trakter, säger Allan Nordell som menar att detta inte kan vara urminneshävd.

— Stämmingsansökan kommer att ifrågasätta om samerna har rätt att nyttja våra marker. Vi tror att vi vinner den diskussionen.

OWE FREDRIKSSON

Ett lyft för Brattsbacka

Vägrumma ersätter bron

BRATTSBACKA(VK)

Vid lunchtid på onsdagen skedde det stora lyftet för såväl brattsbackaborna som för norrforsborna. Då ersattes den gamla smala bron över Leduån med en 25 ton tung vägrumma. Arbetet är en del av en totalrenovering av vägen mellan Norrfors och Nyåker.

— Det är många år vi har kämpat för att få den här vägen förbättrad, utbrister lyckligt brattsbackaborna Allan Nordell och Rolf Hellberg. Under åtskilliga år och flertalet uppvaktningar hos vägverket har de fört fram bybornas önskan om att få vägen mellan Norrfors och Nyåker förbättrad. Trots flera motgångar gav de aldrig upp utan kämpade vidare med sina önskemål. Under hösten 1992 beslutade vägverket att satsa pengar på en upprustning av vägen som för varje år bara blev sämre och sämre.

— Det här är en viktig vändpunkt för hela bygden, säger Rolf Hellberg när han entusiastiskt beskriver tidigare händelseförlopp och det nu startade renoveringsarbetet.

På onsdagen var det så dags för det stora lyftet som hela bygden väntat på. Den gamla smala bron över Leduån mellan Långvattnet och Bergsjön skulle ersättas med en 25 meter lång trumma.

• I går ersattes den gamla bron över Leduån i Brattsbacka med en stor vägrumma.

— Det här har vi väntat på i många år, säger Allan Nordell och Rolf Hellberg när de tar del av århundradets största lyft i Brattsbacka.

FOTO: ANDERS WIKMAN

— Trumman väger cirka 25 ton, är cirka 25 meter lång, 3,66 hög och 5,66 bred, säger entreprenör Rolf Björklund och beskriver hur trumman i sektioner skruvats ihop på plats med hjälp av 5 300 bultar.

När trumman lyftes på plats av en gigantisk lyftkran var flertalet ortsbor på plats för att ta del av det

historiska ögonblicket. Efter några timmars arbete låg den nya trumman på plats utan några incidenter.

• Bättre väg

Fram till i höst kommer hela vägstrecken, 18,7 kilometer, mellan Norrfors och Nyåker att repareras. Förutom att en del kurvor försvin-

ner kommer underlaget att bytas helt. På sträckan mellan Nyåker och fram till Leduån kommer körytan att bestå av ett enklare oljegrus.

Hela projektet kostar i storleksordningen 15 miljoner kronor och skall vara klart i mitten av oktober.

ANDERS WIKMAN

Lappuggla svält ihjäl

NORDMALING (VK)
En ihjälsvulten lappuggla hittades häromdagen vid Kronörens naturreservat i Nordmalings yttre skärgård. Uggulan vägde endast 620 gram mot normalt 800-1 000 gram.

— Lappugglan livnär sig endast på möss och sork och är det som i år mycket skare och is kan den ha mycket svårt att hitta mat, säger en besviken Göte Gustavsson vid Nordmalings fågelförening.

Under vintern har intresserade fågelskådare observerat hur lappugglan övervintrat i trakterna av Rönnholm. Någon person har till och med sett två ugglor samtidigt.

— Vi har trott att det möjligen är fråga om ett par och har därför gått och väntat på en eventuell häckning under våren, säger Göte Gustavsson.

— Hoppas att den nu hittade

lappugglan inte är någon från det paret, fortsätter han,

• Ihjälsvulten uggla

Det var Helena Karlsson som hittade den döda lappugglan. Inte långt från Kronörens naturreservat gjorde hon fyndet och lämnade in fågeln till polisen i Nordmaling.

— Vi skickar ner fågeln till Naturhistoriska riksmuseet i Stockholm, säger Arne Österlund vid polisen.

Trots den ringa vikten ser fågeln rätt stor ut.

— Lappugglan är en fjäderlyg fågel som trots sitt stora yttre inte väger så mycket, säger Göte Gustavsson. Han uppger vidare att det för tillfället inte är så gott om ugglor i kustbandet. Utan att vara sällsynt är lappugglan en ovanlig fågel vid kustbandet.

ANDERS WIKMAN

• — Lappugglan väger endast 620 gram, säger Arne Österlund vid nordmalingspolisen och visar den ihjälsvultna uggulan.

FOTO: ANDERS WIKMAN

Inte en varg — utan tre?

NORDMALING (VK)
Sammanlagt tre vargar har observerats i södra länsdelen under helgen. "Umevargen" har av allt att döma försvunnit söderut. Birgitta Stigeland och Tomas Westman såg den i Rundvik på lördagsmorgonen och ett dygn senare blev den observerad i utkanten av Örnsköldsvik.

Ännu mer intressant är en observation i Ottjärn, Lögdeå, vid 19-tiden i går kväll. Då såg 75-åriga Anna Andersson två djur som hon uppfattade som vargar på åkern drygt hundralet meter från sitt hem.

— Jag har undersökt spåren och mätt dem till omkring 9 gånger 12 centimeter. Ett av djuren har även gjort avtryck i snön där den legat, berättade Lars Andersson, son till Anna, för VK sent i går kväll.

Lars Andersson hittade också hårtussar ur en päls på den plats där djuren tumlat om i snön och gjorde dessutom en observation att det luktade kraftigt av urin där de dragit fram.

— Skulle observationen vara riktig finns två alternativ. Antingen är det två kullsyskon från Jämtland som slagit sig ihop, men det är mycket ovanligt. Ungvargar springer nästan uteslutande ensamma och slår sällan följe med ett syskon.

Det säger Mats-Rune Bergström vid länsstyrelsens miljö- och vårdsenhet när VK ringer och berättar för honom om de senaste observationerna.

• Sensation?

— Eller också är det två vuxna vargar, en hona och en hane, som hittat igen varandra. Då är det en sensation för då kommer de också att stanna i trakten.

— Ungvargar ur samma kull

slår sällan följe med varandra under parningstider eftersom incestbarriären är hög mellan dem. Däremot kan det hända att en unge ur en tidigare kull slår sig ihop med en unge i en senare och bildar ett par, ovetande om att de har samma föräldrar.

Är det ett par som bildar familj är detta en sensation i vargkretsar. I Sverige finns i dag endast tre-fyra kända par som går tillsammans och av dessa har två fått ungar, ett par i Värmland och sedan paret i Jämtland från vilka de nu aktuella ungvargarna troligtvis kommer.

Mats-Rune Bergström konstaterar att om det är ett "kärlekspar" som träffats kommer de också att slå sig ner i trakten enligt det mönster som gäller för vargar.

• Ö-vik via Rundvik

Efter de senaste observationerna av den ensamma "umevargen" tror Bergström att den nu lämnat länet och möjligen befinner sig i trakten av Örnsköldsvik. Tidigt på lördagsmorgonen såg Birgitta Stigeland och Tomas Westman, Rundvik, en varg som sprang över vägen framför den bil de åkte i. Spårstämplarna har också bekräftat att deras iakttagelse var riktig.

På lördagskvällen kom en ögonvittnesrapport om en varg som passerat en väg vid Salusand, strax söder om länsgränsen till Västernorrland och tidigt på söndagsmorgonen noterade flera av varandra oberoende personer en varg som passerade genom ett bostadsområde i norra delen av Örnsköldsvik.

I dag, måndag, hoppas Mats-Rune Bergström få hjälp av en vargspårare, Glenn Nordström, med att undersöka spåren i Ottjärn, en liten by på södra sidan av Lögdeålviken cirka en mil uppströms Lögdeå. Om svaret pekar på två vuxna vargar är sensationen ett faktum.

OWE FREDRIKSSON

• Motionsbingo med Karl-Erik Johansson, Aina Adolfsson och Kenth Ottosson.

FOTO: OWE FREDRIKSSON

Räderiet roade i Rundvik

RUNDEVIK (VK)
Räderiet, senaste buskisrevyn med amatörer från Nordmalingtrakten, drog fullt hus under premiärkvällen i Rundviksgården. Två timmar sketcher, monologer samt sång och musik i blandad kompott väckte munterhet bland publiken.

Ensemblen med Västerbottens teaterförening, håller samma klass som tidigare revyer men i vissa stycken är ändå innehållet tunnare än vi vant oss vid.

Det är ett stort nöje att gå på lokalrevy och det är också med en sär-

skilt förväntan som publiken bänkar sig.

• Lagom blandning

I det här fallet torde förhoppningarna vara allra störst från Nordmaling eftersom merparten av aktörerna bor i kommunen. För teaterföreningen gäller det ändå främst att hitta en lagom blandning av lokalt och allmänt material eftersom intresse för föreställningen även finns från närliggande kommuner.

Mot bakgrund av detta är det lättare att acceptera att allt inte handlar om Nordmaling.

• Slängar

Men visst får Nordmalings kommun, dess tjänstemän och politiker

sina slängar av slevan men också de mera kända umepolitikerna samt Bildt & Kompani får sitt. Hela föreställningen inramas med musik och sång av Country Mix vars medlemmar även har bärande roller i revyn.

Huruvida det hade med premiärnerven att göra eller inte är svårt att avgöra men föreställningen blev bättre ju längre den led. En som definitivt inte föreföll känna någon nervositet var naturligtvis Aina Adolfsson, teaterföreningens primadonna, som hittat sin stil och vars kroppsspråk ger henne gratispoäng.

• Finlandsresa

Den röda tråden i Räderiet är en båtresa till Finland och publiken

får följa personerna från biljettköpet vid hamnen och vidare in på färjan.

Där känner man igen den brokighet bland resenärerna som även möts på de riktiga färjorna, gubben som för säkerhets skull har med sig allt som behövs, gummorna, barflickan, politikerna, bartendern, servitrisen, och alla de andra.

Utöver Aina Adolfsson medverkar Karl-Erik Johansson, Hardy Eriksson, Edith Ottosson och hennes dotter och son, Ingmarie och Kenth, Margit Eklund, Maria Norlund. Dessutom sångerskorna i Country Mix, Agneta Mörner och Inger Eriksson samt bakgrundsmusikens mästare, Björn Sandlund.

OWE FREDRIKSSON

Fastighetsköp i Nordmaling

Förlust- affär för kommunen

NORDMALING (VK)
Nu bekräftar Nordmalings kommun att köpet av konkursdrabbade Lekab-fastigheterna i Norrfors, Hörnsjö och Håknäs är en mycket olönsam affär.

— Vi räknar med en årsförlust på drygt en halv miljon, säger Gösta Jonsson, kanslichef.

I dag är hälften av lägenheterna uthyrda men även om alla 28 hade hyresgäster, skulle fastigheterna ge en förlust på 250 000 kr per år.

Det var i samband med att kommunstyrelsens planeringsutskott diskuterade borgensåtagandena för de så kallade Lekab-respektive Draken-fastigheterna som siffrorna redovisades. De centralt belägna Draken-husen "går runt" och skapar även ett visst överskott till underhåll så länge som uthyrningen motsvarar dagens nivå.

Beträffande de tre fastighetsbestånd som köptes ut ur Lekab-konkursen går dessa med förlust. I Hörnsjö är åtta av tolv lägenheter uthyrda, i Håknäs två av åtta samt i Norrfors fyra av åtta. To-

talt innebär det att 14 av 28 har hyresgäster.

• Räcker inte

— Det räcker inte på långa vägar, konstaterar Gösta Jonsson. Kan vi inte göra något åt situationen går fastigheterna med mer än en halv miljon i förlust per år.

Tekniska avdelningen har fått uppdraget att komma med förslag på åtgärder men det är en svår uppgift. Enligt de ekonomiska beräkningar som är gjorda går fastighetsbeståndet i förlust även om samtliga lägenheter är uthyrda.

— Förlusten blir då cirka 250 000 per år, säger Gösta Jonsson.

Planeringsutskottet ska även uppta diskussioner med kommunala bostadsstiftelsen Nordmalingshus om en förvaltning av Lekab-husen.

• Flyttat ansvar

Beträffande invandrarverkets flyktinförläggning, som i huvudsak hyr ovan nämnda fastigheter i kvarteret Draken, har ansvaret för förläggningen flyttats till att nu ingå i en organisation tillsammans med motsvarande anläggningar i Änåset och Robertfors.

OWE FREDRIKSSON

Nordmaling hyr Gräsmyrs industrihus

NORDMALING (VK)

En oenig kommunstyrelse har beslutat att Nordmalings kommun ska hyra industrihuset i Gräsmyr för att hjälpa ägaren, fastighetsbolaget, från konkurs. 275 000 kr blir hyran under kontraktstiden fram till 31 december 1994. Socialdemokraterna säger nej.

I dag finns inga hyresgäster eller presenterade planer på verksamhet från kommunens sida.

Industrihuset har hittills visat sig vara en felsatsning från ägaren, Gräsmyr Fastighet AB, och som VK redovisat tidigare är byggnaden ännu inte färdigställd. Det sägs ska ske med den momsutbetalning som staten gör i och med tecknandet av första hyreskontraktet. Samtidigt har banken ställt krav på ägaren att momsåterbetalningen ska täcka den ränteskuld som finns för byggnadskreditivet.

— Summan är tillräckligt stor för

att klara båda dessa utgifter, säger Nils-Olov Jakobsson för industribolaget.

• Borgenskrav

En förutsättning för banken var tidigt ett krav på kommunal borgen med 300 000 kr och det är den som nu fått "skägget att fastna i brevlådan". Alternativet till kommunal stödhyra är att bolaget går i konkurs vilket tvingar kommunen lösa in sitt åtagande.

Med den nu föreslagna uppgörelsen från ks hyr kommunen hela industrihuset för 12 500 kr per månad, totalt 275 000 kr, fram till 31/12 1994 samtidigt som borgensansvaret minskar till 100 000 kr. Kommer en hyresintressent under den tiden avbryts kommunens åtagande i motsvarande grad.

Beslutet i kommunstyrelsen var oenigt och togs efter rösträkning, sju för och sex emot. Socialdemokraterna vidhåller sin tidigare ståndpunkt att inte engagera sig eftersom kommunen inte har något behov av industrilokaler i Gräsmyr.

OWE FREDRIKSSON

• I kursen där tjejer lär om tjejer ingick i främre raden från vänster Maria Häggström, Margareta Lindgren, Patricia Norrman, Tina Westman, Isalie Sjölund, Linda Strömstedt och Sara Berg. Andra raden från vänster Mia Hanström, kursledare, Agneta Figaro, Ingegerd Lindkvist, Lena Ols-son, Helen Johansson. Längst bak från vänster Berith Engström, Monica Sikström, Anna Viberg, Margot Karlsson, Ulrika Backlund, Wivianne Carlman och Mona-Lisa Andersson.

FOTO: ANDERS WIKMAN

Första tjejkursen i norr:

— Kommunala satsningar orättvisa mot flickor

OLOFSFORS(VK)

— Det råder stor orättvisa när det gäller kommunernas fritidssatsning på flickor och pojkar. En bild som speglar hela samhället. Det sade en bestämd kursledare, Mia Hanström, när hon på onsdagen avslutade en kurs för tjejer som jobbar inom olika fritidsförvaltningar.

Under en knapp vecka har 22 tjejer som jobbar inom fritidsgårdsverksamhet från Uppsala och norr-

ut vistats i Olofsfors herrgårds kurslokaler utanför Nordmaling. Med Mia Hanström, Stockholm, har tjejerna jobbat med att utveckla sina egna personligheter och olika metoder och arbetssätt för att lyfta fram tjejerna i samhället.

— Det gäller för oss tjejer att både ensamma och i grupp jobba mot attityder och orättvisa som finns mellan tjejer och pojkar, säger hon och beskriver sin uppfattning.

• Ungdomsproblem

— Titta bara på de så kallade

ungdomsproblemen. Det är inga problem för flickorna utan i stället ett stort pojkeproblem.

— Flickorna ser vi som en grupp flickor, men pojkarna de ser vi som olika individer med olika namn, säger hon och berättar vidare om kursinnehållet.

• Första kursen i norr

Som arrangör för tjejutvecklingskursen står organisationen Ungdomsforum med säte i Stockholm. Kursen som på onsdagen avslutades i Olofsfors är den första i sitt

slag i Norrland och helt beroende på ökat intresse bland Norrlands kommuner. Förutom att kursen ger deltagarna insikt i varför killar blir "typiska killar" och flickor blir "typiska flickor" får deltagarna idéer och förslag att på hemmaplan starta olika tjejgrupper och projekt riktade direkt till tjejer.

— Minst tio procent av all fritidsverksamhet bör gå direkt till öronmärkt flickverksamhet, avslutar Mia Hansson och tror att det bli många fler tjejkurser i Norrland.

ANDERS WIKMAN

Skylten ner för gammalt vårdshus

NORDMALING(VK)

På skärtorsdagen stängdes Nordmalings Vårdshus och en 20-årig verksamhet gick i graven.

— Fastigheten skall säljas som bostad eller kontor, säger Hans och Kaisa Lövgren som drivit rörelsen de senaste sex åren.

Under de två första åren hyrde de lokalen av kommunen men under de senaste fyra åren har de även ägt fastigheten. I historien kring den centrala fastigheten finner man att kommunen köpte fastigheten under 1940 talet. Huset har genom åren inrymt såväl läkarmottagning som barnomsorgslokaler och föreningslokaler.

• Start 1972

Nordmalings Vårdshus startades 1972, när dåvarande innehavaren av Stora Hotellet, allmänt kallad "Fröken Rönnkvist", etablerade en matservering i lokalerna. Hon drev verksamheten ända fram till sin död, 1977.

Innan Hans och Kaisa Lövgren 1987 övertog rörelsen fanns ytterligare ett par ägare. Förutom matservering har Nordmalings Vårdshus bestått av fem övernattningsrum. Placeringen i centrala Nordmaling har gjort att det varit ett populärt ställe att träffas på för att både äta och få en pratstund.

• Kontor

— Fastigheten skall säljas och blir kontor eller bostad, säger Hans Lövgren när han berättar om framtidsplanerna.

— När vi stänger vårdshuset skall vi flytta över vår cateringverksamhet och videobutik till andra lokaler, säger han och markerar att de inte helt lämnar restaurangbranschen.

ANDERS WIKMAN

• När Hans och Kaisa Lövgren på torsdagen tog ner Vårdshus-skylden är det knappt sex år sedan de övertog den populära samlingsplatsen i centrala Nordmaling.

I och med stängningen går en 20-årig verksamhet i graven.

FOTO: ANDERS WIKMAN

• Intill gamla riksväg 13 i Åheden, Norrmjölle, hittade här-
omdagen Stig Holm en lappuggla sittande i snön. När han
nästa dag uppsökte platsen hittade han fågeln liggande död.
FOTO: STIG HOLM

Ännu en lappuggla hittad död

NORDMALING(VK)

Ytterligare en lappuggla har hittats ihjälsvulten i kustbandet. Härondagen hittade Stig Holm, Norrmjölle, en död lappuggla vid Åheden, Norrmjölle.

— När jag körde efter gamla riksväg 13 såg jag en uggla sittande i ett träd intill vägen. Jag klev ur bilen och gick sakta närmare fågeln för att ta några kort. Trots min närhet visade den inga tecken på rädsla, säger han och beskriver hur han kommit mycket nära fågeln. Utan närmare notis lämnade han platsen och ugglan. När han nästa dag sökte upp sam-

ma plats för att möjligen åter få se ugglan hittade han den liggande död ett kort stycke från den plats han sett den dagen innan. Ugglan tog han med sig och lämnade in den till umeåpolis.

— Hade jag första dagen vetat hur dålig lappugglan var hade jag nog kontaktat någon fågelför-
ening, säger han och tycker att det är mycket beklagligt att ännu en lappuggla hittats ihjälsvulten. I slutet av förra veckan hittades, som VK tidigare berättat om, en ihjälsvulten lappuggla vid Kronörens naturreservat i Nordmalings yttre skärgård.

ANDERS WIKMAN

Fortsatt hårda besparingskrav i Nordmaling

Ska spara 20 miljoner till

NORDMALING (VK)

Det blir fortsatt hårda besparingskrav inom Nordmalings kommunförvaltning de närmaste åren. 1993 års snåla budget med en total besparing på 19 miljoner följs upp med ytterligare nära 20 miljoner under 1994-95.

Det föreslår den borgerliga majoriteten av kommunsty-

relsens planeringsutskott (ks plu). Socialdemokraterna bryter med majoriteten till förmån för ett eget senare förslag.

Alla nämnder och styrelser ska solidariskt spara drygt 6,5 procent nästa år, vilket innebär att de tillsammans ska snåla in ytterligare 13,8 miljoner. 1995 fortsätter besparingarna med nästan 3 procent

motvarande 6 miljoner. Det ska ses mot bakgrund av årets budget som kräver ett offer på 19 miljoner. Respektive budget är då uppräknade med en kommuniflation på 2,7 procent nästa år samt 3 procent för 1995-96.

— Det lagda förslaget bygger på en fortsatt betydande nedskärning av kostnaderna under 1994-95 och om det lyckas när vi en nollbalans 1996, konstaterade kommunalrå-

det Sture Lindgren, c, och kansli-
chef Gösta Jonsson när de presenterade förslaget på fredagseftermiddagen.

Skälet till att den borgerliga majoriteten väljer ett solidariskt besparingskrav, med andra ord att alla förvaltningsgrupper spara lika mycket i förhållande till sin egen budget, är att det anses rättvist. Förslaget kommer att behandlas i kommunstyrelsen i slutet av april

för att sedan fastställas av kommunfullmäktige i mitten av maj.

Socialdemokraterna har uttryckt sin motvilja till att alla förvaltningsgrupper får samma besparingskrav och avser att presentera ett eget förslag inför kommunstyrelsen. Enligt uppgift kommer den att bygga på en uttalad politisk prioritering av vilka verksamheter kommunen bör satsa på.

OWE FREDRIKSSON

Ännu ett miljonregn över Nordmaling

Turaffären sålde miljonlott

NORDMALING (VK)

Vid torsdagens dragning i penninglotteriet gick en av två högvinster på en miljon kronor till Nordmaling. Den andra miljonen gick till Sörberge utanför Sundsvall.

— Storvinsterorna formigen ramlar ner över Nordmaling, säger Olle Hörnström, ägare till RJ:s Tobak & Papper, den butik som sålde lotten.

För att vinna de riktigt stora vinsterna på spel och lotteri ska man tydligen handla i Nordmaling. Under de senaste fyra månaderna har bara i en enda butik spelarna kunnat kamma hem knappa 6,5 miljoner kronor.

Det hela startade veckan före jul då "Oskar" vann knappa fem miljoner kronor på "Lördagsgodis". Månaden senare vann en person 50 000 kronor på en penninglott. I slutet av månaden var det en annan som på "Lördagsgodis" vann 319 500 kronor. I mars månad var det en annan lycklig spelare som vann 61 900 kronor på samma spel. Vid torsdagens dragning i Penninglotteriet var det åter dags för ännu

● — Den som denna gång blev Nordmalings nye miljonär vill vara anonym, säger Olle Hörnström vid RJ:s Tobak & Papper när han håller i blomsterbuketten från penninglotteriet. Under de senaste fyra månaderna har spelarna som handlat i butiken vunnit närmare 6,5 miljoner kronor.

FOTO: ANDERS WIKMAN

en storvinst till Nordmaling. Lott nummer 440938 var en av två högvinstlotter som gav en miljon kronor.

— Förutom miljonvinsten var det en vinst på 5 000 kronor som såldes i butiken, säger en överlycklig Olle

Hörnström. Han berättar att vinstlotten på en miljon kronor sålts av hustru Eva och att den som är den nye miljonären i Nordmaling alltid köper tre lotter i nummerföljd.

Vid torsdagens dragning av penninglotteriet var den totala vinst-

summan 13,7 miljoner kronor. De 105 128 vinsterna var fördelade på 648 000 lotter. Även i Robertsfors hade en lottköpare lyckan med sig — den lott han eller hon köpte på Ica Diamanten gav 50 000 kronor i vinst. ANDERS WIKMAN